

concerning proceeding of secret investigatory (search) actions. In the article the features of the proceeding of secret investigatory (search) actions in accordance with the new Criminal Procedural Code of Ukraine are discussed.

According to the author, the idea of fixing the investigator's right to a possible independent conducting secret investigatory (search) action is correct. An investigator, focusing on pre-trial investigation materials collected by himself, clearly knows the directions of future uses of the results of his secret investigatory (search) actions. An investigator's possibility to conduct these proceedings will contribute to procedural economy, since in some cases he will not have to give instructions to operational units, to wait for their review and the results of such actions.

In the author's view, giving to a search operation a sense of investigatory (search) action first should help to accelerate the formation of evidence in criminal proceedings, to simplify the introduction to the criminal procedural scope of the evidence obtained as a result of their conduct (compared with actual order of using materials of operational-search activity in criminal procedure), reducing the number of persons involved in the investigation, which will decrease the risk of information leakage on the progress of the criminal proceedings. In this case the operational-search activity in criminal proceedings shall perform preventive function and be conducted before criminal proceedings.

The author believes that secret investigative (search) actions are inherently no more than search operations. But the ones that are held after the registration of information about crime in the United Register of pre-trial investigations are part of the criminal procedure and thus acquire efficiently new meaning of investigatory (search) action.

Keywords: *secret investigatory (search) actions, search operations, evidence, constitutional rights.*

Надійшла до редакції 29.10.2013

Сліпченко В. І.

кандидат юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 343.13

МЕЖІ ЗАСТОСУВАННЯ ОРГАНАМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТИМЧАСОВОГО ДОСТУПУ ДО РЕЧЕЙ І ДОКУМЕНТІВ, ЯКІ МІСТЯТЬ ЛІКАРСЬКУ ТА НОТАРІАЛЬНУ ТАЄМНИЦЮ, А ТАКОЖ ЗНАХОДЯТЬСЯ У ВОЛОДІННІ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Автором досліджено межі застосування органами досудового розслідування тимчасового доступу до речей і документів у контексті окремих положень ст. 162 КПК України. Детально аналізується процесуальний порядок тимчасового доступу до речей і документів, які містять відомості, що становлять лікарську таємницю, таємницю вчинення нотаріальних дій, а також інформації, що знаходиться у володінні засобів масової інформації або журналіста. З'ясовується процесуальна можливість та нормативні підстави слідчого застосувати як загальний, так і альтернативний порядок доступу до такого виду інформації. Встановлюються предмет і межі розкриття кожного із зазначених видів охоронюваної законом таємниці на підставі ухвали слідчого судді. Здійснено системний аналіз вітчизняного законодавства та визначено законодавчі гарантії професійної діяльності лікаря, нотаріуса та журналіста. Розглянуто особливості функціонування зазначених інститутів у сфері

кримінального судочинства та запропоновано шляхи оптимізації слідчо-судової практики.

Ключові слова: кримінальний процес, тимчасовий доступ до речей і документів, інформація з обмеженим доступом, лікарська таємниця, нотаріальна таємниця, засоби масової інформації.

Постановка проблеми. Гарантовані в статтях 30-32 Конституції України права особи на невтручання в її особисте та сімейне життя, таємницю кореспонденції, заборону збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, у випадках, передбачених законом, можуть зазнавати певних обмежень. До таких випадків чинний КПК України відніс право органів досудового розслідування застосовувати на підставі ухвали слідчого судді передбачений ст. 162 порядок тимчасового доступу до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю.

Новизна процесуального порядку застосування тимчасового доступу до речей і документів, наявність низки вимог до клопотання сторони обвинувачення та захисту, а також регламентація процедури розгляду зазначеного клопотання слідчим суддею зобов'язує вчених та практиків звернутися до дослідження глави 15 КПК України, а особливо приділити увагу предмету та межах розкриття кожного з видів таємниці, які охоплюються змістом ст. 162 КПК України.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Аналіз наукової та спеціальної літератури засвідчив, що питанням застосування заходів забезпечення кримінального провадження присвячені праці Ю.П. Аленіна, К.Г. Горелкіної, Ю.М. Грошевого, Л.М. Лобойка, В.Т. Нора, І.Л. Петрухіна, М.А. Погорецького, С.М. Смокова, С.М. Стахівського, О.Ю. Татарова, В.М. Тертишника, Л.Д. Удалової, О.Г. Шило, М.Є. Шумилата ін. Окремі питання процесуального порядку отримання тимчасового доступу до речей та документів уже стали предметом наукових досліджень у роботах І.В. Гловюк, О.А. Подковського, В.В. Рожнової, С.Р. Тагієва та інших учених і практиків. Однак слід констатувати, що предмет і межі розкриття існуючих видів охоронюваної законом таємниці на досудовому етапі кримінального провадження, в контексті положень ст. 162 КПК України, до цього часу залишаються малодослідженими, у зв'язку з чим потребують свого комплексного вивчення.

Метою статті є дослідження меж застосування органами досудового розслідування тимчасового доступу до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю, а саме лікарську та нотаріальну таємницю, а також інформацію, яка знаходиться у володінні засобу масової інформації або журналіста. Виходячи з предмета нашого дослідження, доцільно вирішити такі завдання: з'ясувати предмет таємниці, яка охоплюється змістом пунктів 1-3 ст. 162 КПК України; з'ясувати межі розкриття охоронюваних законом таємниць під час застосування положень пунктів 1-3 ст. 162 КПК України органами досудового розслідування; запропонувати шляхи оптимізації слідчо-судової практики.

Виклад основного матеріалу. Вивчення матеріалів слідчо-судової практики вказало на те, що одним із найскладніших у застосуванні заходів

забезпечення кримінального провадження, на думку слідчих, прокурорів та слідчих суддів, визнається тимчасовий доступ до речей та документів, особливо в тій частині реалізації положень глави 15 КПК України, якою передбачено тимчасовий доступ до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю (ст. 162 КПК України).

Результати системного аналізу змісту ст. 162 КПК України вказали на те, що законодавець, звужуючи предмет регулювання назвою вказаної норми закону до «охоронюваної законом таємниці», в самому тексті статті дозволяє стороні обвинувачення та захисту отримувати доступ до речей і документів, які становлять як охоронювану законом таємницю (пункти 2, 3, 4, 5 та 9), так і *конфіденційну інформацію* різних видів (пункти 1, 4, 6, 7 та 8). У зв'язку з цим застосування на практиці зазначених положень ст. 162 КПК України виходить за межі регулювання сфери кримінального судочинства зобов'язуючи слідчого, прокурора та слідчого суддю звертатися до вивчення положень інших галузей права.

У зв'язку з цим пропонуємо більш детально зупинитися на аналізі законодавства України, яке дозволяє на досудовому етапі кримінального провадження отримати тимчасовий доступ до речей та документів (відомостей), які знаходяться у володінні засобу масової інформації чи журналіста, становлять лікарську таємницю або таємницю вчинення нотаріальних дій.

Відповідно до п. 1 ст. 162 КПК України, органи досудового розслідування мають право порушити питання перед слідчим суддею про отримання доступу до *інформації, що знаходиться у володінні засобу масової інформації або журналіста*.

Заборона втручання в професійну діяльність журналістів і засобів масової інформації (далі – ЗМІ) поряд із заборонаю цензури в Україні є важливими гарантіями забезпечення незалежності та об'єктивності ЗМІ у висвітленні й поширенні суспільнозначущої інформації. Обмеження зазначених свобод представників журналістської професії не дозволяється, крім випадків передбаченої законом процедури. Наприклад, з метою запобігання масовим заворушенням, злочинам, захисту здоров'я і моралі, захисту репутації чи прав інших осіб, запобігання розголошенню конфіденційної інформації, забезпечення авторитету та незалежності правосуддя. Наведений перелік винятків права на невтручання у професійну діяльність журналістів та ЗМІ передбачений ч. 2 ст. 5 Резолюції Ради Європи №428 (1970) «Відносно Декларації про засоби масової інформації та права людини» [1]. Відповідно до цих положень, професійні права журналістів та ЗМІ не повинні вступати в суперечність з правом особи на повагу до її особистого і сімейного життя, яке гарантоване ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [2].

У зв'язку з цим слід зазначити, що, відповідно до ч. 3 ст. 25 Закону України «Про інформацію», журналіст має право не розкривати джерело інформації або інформацію, яка дозволяє встановити джерела інформації, *крім випадків, коли його зобов'язано до цього рішенням суду на основі закону* [3]. Зазначене право журналіста та ЗМІ і винятки з нього закріплені також у п. 11 ч. 2 ст. 26 Закону України «Про друковані засоби масової ін-

формації (пресу) в Україні» [4] та п. Ж ст. 59 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» [5].

Отже, проаналізувавши наведені нормативні джерела, слід зазначити, що *предметом журналістської таємниці* виступає: *по-перше*, джерело інформації; *по-друге*, сама інформація, яка знаходиться/отримана журналістом або ЗМІ з метою її поширення чи використання у своїй професійній діяльності; *по-третє*, будь-які інші відомості (документи, записи), які дозволяють встановити зв'язок між журналістом та джерелом інформації.

При цьому вирішальним у виникненні права на журналістську таємницю і, відповідно, використанні судового порядку її розкриття у сфері кримінального судочинства виступає факт *надання її за умови нерозголошення авторства або джерела інформації* (п. 1 ст. 162 КПК України). Хоча чинне законодавство встановлює й інший вид обмеження доступу до такого виду інформації, що полягає в *існуванні автономного права журналіста на свій вибір не розкривати джерело інформації чи її зміст* (ч. 3 ст. 25 Закону України «Про інформацію»), однак, як нами з'ясовано, така додаткова гарантія професійної діяльності журналістів не поширюється на сферу кримінального судочинства, виходячи з буквального тлумачення змісту п. 1 ч. 1 ст. 162 КПК України – «... надана їм за умови нерозголошення авторства або джерела інформації».

Таким чином, враховуючи право сторони обвинувачення на збирання доказів шляхом проведення тимчасового доступу (гл. 15 КПК України) чи витребування (ч. 2 ст. 93 КПК України) речей і документів, радимо слідчим перед поданням клопотання в порядку, передбаченому п. 1 ст. 162 КПК України, з'ясувати, чи було надано зазначену інформацію журналісту на умовах анонімності. За відсутності умови анонімності при наданні інформації, для її отримання на досудовому етапі кримінального провадження повинен застосовуватися загальний порядок доступу до такої інформації на підставі гл. 15 КПК України та відповідно до положень п. 3 ч. 5 ст. 163 КПК України, а не ч. 6 зазначеної статті.

Отже, враховуючи слідчу ситуацію (ст. 91 КПК України), пропорційність порушеного злочином суспільного інтересу, слідчий самостійно обирає передбачений КПК України рівень втручання в професійну діяльність журналіста і може зробити це на підставі запиту (ч. 2 ст. 93 КПК України) або отримання судового рішення з метою проведення:

- тимчасового доступу до речей і документів в загальному порядку, передбаченому гл. 15 КПК України;
- тимчасового доступу до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю, на підставі п. 1 ст. 162 КПК України;
- обшуку (ст. 234 КПК України).

Наступним видом таємниці, яка охороняється законом згідно з п. 2 ст. 162 КПК України, є *лікарська таємниця, а точніше, відомості, які можуть її становити*. Відповідно до ч. 1 ст. 40 «Основ законодавства України про охорону здоров'я», медичні працівники та інші особи, яким у зв'язку з виконанням професійних або службових обов'язків стало відомо про хворобу, медичне обстеження, огляд та їх результати, інтимну і сімей-

ну сторони життя громадянина, не мають права розголошувати ці відомості, крім передбачених законодавчими актами випадків [6]. Також кожний пацієнт, відповідно до ч. 1 ст. 39-1 зазначеного Закону та ст. 286 Цивільного кодексу України, має право на таємницю про: *стан свого здоров'я; факт звернення за медичною допомогою; діагноз, а також про відомості, одержані при його медичному обстеженні* [7].

У зв'язку з цим слідчим необхідно враховувати, що в нормативних документах та на практиці має місце ряд схожих, однак не тотожних понять, а саме «лікарська таємниця» та «медична інформація». Розмежовуючи зазначені поняття, Конституційний Суд України у резолютивній частині свого рішення №5-зп/1997 від 30.10.1997 року виходить з тих позицій, що лікарська таємниця – це інформація про пацієнта, а медична інформація, відповідно, – інформація для пацієнта [8]. Таким чином, на підставі проведеного системного аналізу нормативних джерел можливо зробити висновок про те, що *предмет захисту лікарської таємниці* охоплює відомості про:

- факт звернення за медичною допомогою;
- хворобу особи та діагноз;
- медичне обстеження;
- медичний огляд та його результати;
- інтимну і сімейну сторону життя громадянина, яка стала відома під час медичного огляду чи обстеження.

Зміст відомостей, що становлять медичну інформацію, має вже інший правовий режим захисту і належить до конфіденційної, а не таємної інформації, оскільки стосується інформації про загальний стан здоров'я людини, історію розвитку її хвороби, прогноз можливого розвитку захворювання, в тому числі і про наявність ризику для життя і здоров'я, види та мету запропонованих досліджень (обстежень) і лікувальних заходів. Зазначений вид інформації за своїм правовим режимом належить до конфіденційної, тобто інформації з обмеженим доступом [8].

Як випливає з наведеного, лікарська таємниця є частиною медичної інформації, незаконне розголошення якої може спричинити тяжкі наслідки для пацієнта/особи у формі моральної та/або матеріальної шкоди. Наприклад, ч. 2 ст. 8 Закону України «Про запобігання захворюванню на СНІД та соціальний захист населення» визначає, що відомості про результати медичного огляду, наявність чи відсутність ВІЛ-інфекції в особи, яка пройшла медичний огляд, є конфіденційними та становлять лікарську таємницю [9].

Відповідно до цього висновку, охороні законом підлягає як медична інформація, так і лікарська таємниця, але різними правовими засобами. Наприклад, кримінальна відповідальність передбачена лише за незаконне розголошення лікарської таємниці особою, якій вона стала відома у зв'язку з виконанням професійних чи службових обов'язків (ст. 145 КК України), а медична інформація в тій частині, яка не належить до лікарської таємниці, підлягає охороні в порядку, передбаченому для конфіденційної інформації на підставі ч. 2 ст. 21 Закону України «Про інформацію», і теж не може надаватися без законних на те підстав [3]. Такими підставами, наприклад, є ухвала слідчого судді про дозвіл на проведення тимчасового доступу до

речей і документів (ст. 165 КПК України) або обшуку (ст. 235 КПК України) під час кримінального провадження; проведення медичного огляду особи, яка порушила правила обігу наркотичних засобів (ст. 263 КУАП), на стан алкогольного чи іншого сп'яніння (ст. 260 та ст. 266 КУАП) особи, яка керує транспортним засобом, та ін.

Таким чином, виходячи з положень п. 2 ст. 162 КПК України, дотримання спеціального порядку отримання тимчасового доступу до речей і документів, які знаходяться в закладі охорони здоров'я або в іншому місці без згоди особи (пацієнта), якого стосуються зазначені відомості, можливе лише на підставі ухвали слідчого судді, оскільки конструкція зазначеної норми процесуального Закону містить як термін «...лікарська таємниця», так і «відомості, які можуть її становити», що, відповідно, охоплюється більш загальним поняттям «медична інформація».

Відповідно до п. 3 ст. 162 КПК України, спеціальний порядок отримання тимчасового доступу до речей та документів передбачений і для залучення до матеріалів кримінального провадження *відомостей, які можуть становити таємницю вчинення нотаріальних дій*.

Сукупність відомостей, отриманих під час вчинення нотаріальної дії або під час звернення до нотаріуса заінтересованої особи, в тому числі про особу, її майно, особисті майнові та немайнові права і обов'язки тощо, утворюють предмет нотаріальної таємниці відповідно до ч. 1 ст. 8 Закону України «Про нотаріат» [10].

Статтею 8-1 вказаного Закону також передбачено систему додаткових гарантій нотаріальної діяльності. До них у сфері кримінального судочинства віднесено заборону вилучення (виїмки) реєстрів нотаріальних дій та документів, що передані нотаріусу на зберігання, а також печатки нотаріуса [10]. Тому слідчому при плануванні процесуальних дій слід враховувати, що ознайомлення зі змістом вказаних речей та документів з метою їх огляду чи дослідження експертом або спеціалістом можливе лише за робочим місцем нотаріуса, за умови отримання відповідного судового дозволу.

Крім того, Цивільний кодекс України у ст. 1255 визнає такий окремий вид таємниці нотаріальних дій, як «таємниця заповіту». Відповідно до змісту вказаної норми закону, встановлюється обов'язок нотаріуса, посадової чи службової особи, яка посвідчує заповіт, свідка, а також фізичної особи, котра підписує заповіт замість заповідача, до відкриття спадщини не розголошувати відомості щодо факту складення заповіту, його змісту, скасування або зміни заповіту [7]. У зв'язку з цим чинним законодавством заборонено отримувати тимчасовий доступ до Спадкового реєстру про наявність складеного заповіту, крім тих випадків, коли занесені до нього відомості стали об'єктом злочинного посягання.

Незважаючи на такий підвищений рівень захисту нотаріальної таємниці, ч. 6 ст. 8 Закону України «Про нотаріат» дозволяє за письмовим запитом органів прокуратури, органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, та органів досудового розслідування без ухвали слідчого судді отримати відомості у формі довідки про факт та вид вчиненої нотаріальної дії, а також інші документи, що були надані нотаріусу для її

вчинення, крім тих, що стосуються таємниці заповіту. Нотаріус зобов'язаний протягом 10 робочих днів надати таку інформацію на запит, у якому повинно бути зазначено номер кримінального провадження та прикладена гербова печатка відповідного органу.

Проведений нами системний аналіз нормативного-регулювання інституту таємниці вчинення нотаріальних дій засвідчив, що на практиці звернення слідчого до слідчого судді з метою отримання тимчасового доступу до таких відомостей потрібне лише в тому випадку, коли необхідно отримати доступ до документів (відомостей), що: *становлять таємницю заповіту; були передані нотаріусу на зберігання; отримані нотаріусом у порядку та з метою підготовки до вчинення нотаріальної дії або виконання інших професійних обов'язків, не пов'язаних із вчиненням конкретної нотаріальної дії.* У всіх інших випадках відомості, що становлять нотаріальну таємницю, можливо/доцільно отримати за запитом, належно оформленим і поданим слідчим у порядку ч. 2 ст. 93 КПК України.

Також слід зазначити, що ст. 162 КПК України встановлено процесуальний порядок отримання й інших видів інформації з обмеженим доступом, які не входять до предмета запропонованого дослідження. Застосування в цьому випадку терміна «інформація з обмеженим доступом», а не «охоронювана законом таємниця» є змістовно логічним та слушним, оскільки, відповідно до ч. 1 ст. 21 Закону України «Про інформацію», саме інформація з обмеженим доступом включає в себе конфіденційну, таємну та службову інформацію [3].

Висновки. Дослідивши у пропонованій статті процесуальний порядок тимчасового доступу до речей і документів, а також з'ясувавши межі кожного з предметів розглядуваної нами таємниці, слід констатувати, що на практиці для отримання такого виду інформації з обмеженим доступом не повинен застосовуватися лише один процесуальний порядок доступу до неї на підставі ст. 162 КПК України, оскільки в передбачених законом випадках така інформація може бути отримана слідчим і на підставі запиту (ч. 2 ст. 93 КПК України) з нормативним обґрунтуванням необхідності його виконання. Запропонована нами диференціація способів отримання інформації з обмеженим доступом свідчить про можливість оптимізації слідчо-чудової практики та спрямована на уникнення зайвих випадків звернення до слідчого судді.

Зазначена проблематика диференціації способів отримання інформації з обмеженим доступом свідчить про необхідність проведення подальших наукових досліджень як стосовно можливого виду отримання інформації та її правового режиму, так і її меж без звернення до слідчого судді.

Бібліографічні посилання

1. Относительно Декларации о средствах массовой информации и правах человека: Резолюция N 428 (1970) Консультативной ассамблеи Совета Европы от 23.01.1970 года // Официальный сайт Верховной Рады Украины [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_107;
2. Конвенция про захист прав людини і основоположних свобод: Рада Європи, Рим, 04.11.1950 рік // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004;

3. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 року № 2657-ХІІ // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>;
4. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16 листопада 1992 року № 2782-ХІІ // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>;
5. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21 грудня 1993 року № 3759-ХІІ // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3759-12/print1387804295868916>;
6. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 року № 2801-ХІІ // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>;
7. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-ІV // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>;
8. Рішення Конституційного Суду України у справі щодо офіційного тлумачення статей 3, 23, 31, 47, 48 Закону України «Про інформацію» та статті 12 Закону України «Про прокуратуру» (справа К.Г. Устименка) №5-зп/1997 від 30.10.1997 року // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-97>;
9. Про запобігання захворюванню на СНІД та соціальний захист населення: Закон України № 155/98-ВР від 03.03.1998 року // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/155/98-vr>;
10. Про нотаріат: Закон України № 3425-ХІІ від 02.09.1993 року [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

Слипченко В. И. Границы применения органами досудебного расследования временного доступа к вещам и документам, которые содержат врачебную и нотариальную тайну, а также находятся во владении средств массовой информации. В статье исследованы пределы применения органами досудебного расследования временного доступа к вещам и документам в контексте отдельных положений ст. 162 УПК Украины. Автором подробно анализируется процессуальный порядок временного доступа к вещам и документам, которые содержат сведения, составляющие врачебную тайну, тайну совершения нотариальных действий, а также информации, находящейся во владении СМИ или журналиста. Определены предмет и границы раскрытия каждого из указанных видов охраняемой законом тайны на основании определения следственного судьи. Рассмотрены особенности функционирования указанных институтов в сфере уголовного судопроизводства и предложены пути оптимизации следственно-судебной практики.

Ключевые слова: уголовный процесс, временный доступ к вещам и документам, информация с ограниченным доступом, врачебная тайна, нотариальная тайна, средства массовой информации.

Slipchenko V. I. Limits of use by pre-trial investigation bodies the temporary access to objects and documents containing medical and notarial secret, and also is in the possession of mass media. The author has studied limits of use by pre-trial investigation bodies the temporary access to objects and documents in the context of certain provisions of art. 162 of the Criminal Procedural Code of Ukraine. The author has analyzed in detail the procedural order of temporary access to objects and documents containing information constituting medical secret, secrecy of notarial acts and information owned by mass media or journalist. He has defined the investigator's procedural opportunity and normative grounds to use both general and alternative procedures for accessing this type of information. The author has set up subjects and limits of the disclosure of each of these types of secrets protected by law on the basis of the decision of the investigating judge.

It is concluded that in practice for obtaining this type of classified information shall not be used only one procedural order to access it on the basis of art. 162 of the Criminal Procedural Code of Ukraine, as in certain cases, information may be obtained by the investigator and based on the request (part 2 of art. 93 of the Criminal Procedural Code of

Ukraine) with normative reasoning for its implementation.

There is systematic analysis of national legislation and legislative guarantees of doctor's professional activities, notary and journalist. The author has considered features of functioning of these institutions in the field of criminal proceedings and proposed ways to optimize the investigative and judicial practice.

Keywords: *criminal procedure, temporary access to objects and documents, information of restricted access, medical secret, notarial secret, mass media.*

Надійшла до редакції 25.10.2013

Спільник С. І.

доцент кафедри

(*Класичний приватний університет*)

УДК 343.163 + 342.4 (477)

ПРОКУРОРСЬКИЙ НАГЛЯД У ФОРМІ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КЕРІВНИЦТВА ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ

У статті досліджуються та аналізуються основні форми прокурорського нагляду, визначається місце серед цих форм процесуального керівництва прокурора та формулюються пропозиції щодо вдосконалення існуючих нормативних актів з питань прокурорського нагляду за досудовим розслідуванням.

Ключові слова: *прокурор, прокурорський нагляд, процесуальне керівництво, функції прокуратури, досудове розслідування.*

Постановка проблеми. 13 квітня 2012 року Верховною Радою України прийнято новий Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПКУ), який містить чимало нововведень, що стосуються й діяльності прокурорів України в кримінальному процесі. Окремої уваги заслуговує трансформація визначеної п.3 ст.121 Конституції України [1] функції нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство за новим Кримінальним процесуальним кодексом України. Відповідно до ч. 2 ст. 36 КПКУ [2] прокурор, здійснює нагляд за додержанням законів при проведенні досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням.

З одного боку, самої суті прокурорського нагляду в досудовому розслідуванні вказана норма докорінно не змінює, оскільки, хоч процесуальне керівництво і не було закріплено кримінально-процесуальним законодавством до 2012 року, можна говорити про його існування, виходячи з наявних до цього повноважень прокурора у кримінальному процесі, закріплених у ст.227 Кримінально-процесуального кодексу, затвердженого Законом від 28 грудня 1960р. [3], і які по суті механічно було перенесено та розширено у новому КПКУ. Проте закріплення процесуального керівництва за новим КПКУ дає прокурору можливість бути обізнаним щодо конкретної кримінальної справи при здійсненні функції державного обвинувачення в судовому розгляді.